

**UMOWA O UBEZPIECZENIU SPOŁECZNYM MIĘDZY RZĄDEM POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ A RZĄDEM
FEDERACYJNEJ LUDOWEJ REPUBLIKI JUGOSŁAWII,**

podpisana w Warszawie dnia 16 stycznia 1958 r.

W Imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 16 stycznia 1958 roku podpisana została w Warszawie Umowa o ubezpieczeniu społecznym między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii o następującym brzmieniu do-
głównym:

**UMOWA O UBEZPIECZENIU SPOŁECZNYM MIĘDZY
RZĄDEM POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ
A RZĄDEM FEDERACYJNEJ LUDOWEJ REPUBLIKI
JUGOSŁAWII**

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rząd Federa-
cyjnej Ludowej Republiki Jugosławii, ożywione chęcią ure-
gulowania zagadnień w zakresie ubezpieczeń społecznych
w duchu wzajemnej współpracy i w przeświadczeniu, że współ-

**KONWENCIJA O SOCIJALNOM OSIGURANJU IZMEDJU
VLADNE NARODNE REPUBLIKE POLJSKE I VLADNE
FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE**

Vlada Narodne Republike Poljske i Vlada Federativne
Narodne Republike Jugoslavije nadahnute željom da urede
pitanja iz oblasti socijalnog osiguranja u duhu uzajamne
saradnje, i ubedjene da će ta saradnja služiti jačanju i razvitku

praca ta służyć będzie umocnieniu i rozwojowi przyjacielskich stosunków pomiędzy obu Państwami, postanowiły zawrzeć Umowę o ubezpieczeniu społecznym i w tym celu wyznaczyły swych pełnomocników, a mianowicie:

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —
Stanisława Zawadzkiego, Ministra Pracy i Opieki Społecznej,

Rząd Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii —
Momę Markowicza, Członka Związkowej Rady Wykonawczej,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA ZASADNICZE

Artykuł 1

(1) Przy wykonywaniu niniejszej Umowy będą stosowane przepisy prawne, regulujące następujące rodzaje ubezpieczenia społecznego:

- ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa,
- ubezpieczenie na wypadek inwalidztwa, na starość i na wypadek śmierci żywiciela, łącznie z ubezpieczeniem od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, zwane dalej „ubezpieczeniem rentowym”,
- zasiłki (świadczenia) rodzinne.

(2) Przy wykonywaniu niniejszej Umowy stosowane będą również przepisy prawne, zmieniające i uzupełniające w przyszłości przepisy prawne, regulujące rodzaje ubezpieczeń społecznych, wymienione w poprzednim ustępie.

Artykuł 2

Obywatele jednej Umawiającej się Strony mają równe prawa i obowiązki z obywatelami drugiej Umawiającej się Strony w zakresie wynikającym z przepisów prawnych, wymienionych w artykule 1 niniejszej Umowy.

Artykuł 3

(1) Pracownicy i osoby z nimi zrównane objęci są ubezpieczeniem społecznym tej Umawiającej się Strony, na której obszarze wykonywane jest zatrudnienie lub działalność, miarodajne dla ubezpieczenia.

(2) Od zasady określonej w poprzednim ustępie ustala się następujące wyjątki:

- pracownicy przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych oraz osoby u nich zatrudnione objęci są ubezpieczeniem społecznym tej Umawiającej się Strony, na której obszarze mają swoje stałe miejsce zamieszkania. Stosuje się to również do pracowników państwowych i pracowników innych publiczno-prawnych instytucji i organizacji jednej Umawiającej się Strony, zatrudnionych na obszarze drugiej Umawiającej się Strony,

- pracownicy przedsiębiorstw publicznej komunikacji lądowej, powietrznej i wodnej jednej Umawiającej się Strony, wysłani w celu przejściowego lub stałego zatrudnienia na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, oraz pracownicy wysłani przez inne przedsiębiorstwa, mające swą siedzibę na obszarze jednej Umawiającej się Strony, w celu przejściowego zatrudnienia na obszarze drugiej Umawiającej się Strony,

prijateljskih odnosa između dve Države, odlučile su da sklope Konvenciju o socijalnom osiguranju i u tom cilju odredile su svoje opunomoćenike i to:

Vlada Narodne Republike Poljske:
Stanislava Zawadzkoğa, Ministra Rada i Socijalnog Staranja,

Vlada Federativne Narodne Republike Jugoslavije:
Momu Markovića, člana Saveznog Izvršnog Veća,

koji su se, posle razmene svojih punomoćja, koja su priznata kao punovažna i sastavljena u ispravnom obliku, saglasili o sledećim odredbama:

DEO I

OSNOVNE ODREDBE

Član 1

(1) Pri izvršavanju ove Konvencije biće primenjivani pravni propisi koji regulišu sledeće vrste socijalnog osiguranja:

- osiguranje u slučaju bolesti i materinstva,
- osiguranje u slučaju invalidnosti, starosti i u slučaju smrti hranioca, uključujući i osiguranje za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti, u daljem tekstu „penziono osiguranje”,
- porodične dodatke (davanja).

(2) Pri izvršavanju ove Konvencije biće primenjivani takodje i pravni propisi kojima će ubuduće biti menjani i upotpunjavani pravni propisi kojima su regulisane vrste socijalnog osiguranja pomenute u prethodnom stavu.

Član 2

Gradjani jedne Strane Ugovornice imaju jednaka prava i obaveze koji proističu iz provnih propisa navedenih u članu 1 ove Konvencije sa gradjanima druge Strane Ugovornice.

Član 3

(1) Radnici i lica sa njima izjednačena obuhvaćeni su socijalnim osiguranjem one Strane Ugovornice na čijoj su teritoriji zaposleni ili vrše funkcije merodavne za osiguranje.

(2) Od principa iznetog u prethodnom stavu postoje sledeći izuzeci:

- službenici diplomatskih i konzularnih predstavništava i lica koja su kod njih zaposlena, obuhvaćeni su socijalnim osiguranjem one Strane Ugovornice na čijem području imaju stalan boravak. To se takodje primenjuje i na službenike državnih i drugih javno-pravnih ustanova i organizacija jedne od Strana Ugovornice zaposlene na teritoriji druge Strane Ugovornice,

- radnici preduzeća javnog suvozemnog, vazdusnog i vodnog saobraćaja jedne od Strana Ugovornica, poslani u cilju privremenog ili stalnog zapošljavanja na teritoriji druge Strane Ugovornice, kao i radnici koje šalju druga preduzeća sa sedištem na teritoriji jedne od Strana Ugovornica u cilju privremenog obavljanja posla na teritoriji druge Strane Ugovornice, obuhvaćeni su socijalnim osiguranjem one Strane

objęci są ubezpieczeniem społecznym tej Umawiającej się Strony, na której obszarze przedsiębiorstwo ma swą siedzibę,

c) załoga statku objęta jest ubezpieczeniem społecznym tej Umawiającej się Strony, pod której banderą pływa.

(3) Centralne organy Umawiających się Stron mogą ustalić inne wyjątki lub też uzgodnić, że przewidziane w poprzednim ustępie wyjątki nie będą miały zastosowania w ogóle lub w poszczególnych przypadkach.

Artykuł 4

(1) Przy ustalaniu prawa do świadczeń będą uwzględniane okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) i okresy zrównane z okresami zatrudnienia (ubezpieczenia), przebyte na obszarze obu Umawiających się Stron. Jeżeli przyznanie świadczenia jest uwarunkowane przebyciem pewnego okresu w określonym zatrudnieniu, będą uwzględniane okresy takiego zatrudnienia na obszarze obu Umawiających się Stron.

(2) Jeżeli według przepisów prawnych jednej Umawiającej się Strony uwzględnia się okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) na obszarze państwa trzeciego jako okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) na własnym obszarze, wówczas i druga Umawiająca się Strona będzie uwzględniać te okresy przy ustalaniu prawa do świadczeń w myśl niniejszej Umowy. Zaliczenie okresu zatrudnienia (ubezpieczenia) na obszarze państwa trzeciego, z którym jedna z Umawiających się Stron zawarła umowę o ubezpieczeniu społecznym, nie będzie miało wpływu na obliczenie wysokości renty.

(3) Świadczenia z ubezpieczenia społecznego jednej Umawiającej się Strony, przysługujące obywatelom tej Strony z tytułu okresów zatrudnienia (ubezpieczenia) i okresów zrównanych z zatrudnieniem (ubezpieczeniem), przebytych na obszarze państwa trzeciego, nie przysługują obywatelom drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

(1) Jeżeli przepisy prawne jednej Umawiającej się Strony uzależniają nabycie, zachowanie i odzyskanie prawa do świadczeń lub korzystanie ze świadczeń od warunku pobytu na jej obszarze, warunek ten nie będzie stosowany do obywateli Umawiających się Stron, jak długo przebywają oni na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

(2) Świadczenia z ubezpieczenia społecznego jednej Umawiającej się Strony udzielane będą obywatelom drugiej Umawiającej się Strony, zamieszkałym w państwie trzecim, na tych samych warunkach i w takim samym rozmiarze, jak własnym obywatelom, zamieszkałym w tym trzecim państwie.

Artykuł 6

(1) Przepisy prawne jednej Umawiającej się Strony, według których świadczenie ulega zmniejszeniu lub zawieszeniu w czasie, w którym uprawniona osoba otrzymuje inne świadczenie, zarobkuje lub posiada środki utrzymania z innych źródeł, będą stosowane również wtedy, gdy chodzi o pobieranie świadczenia od drugiej Umawiającej się Strony oraz o zarobkowanie lub posiadanie środków utrzymania na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

(2) Centralne Organy Umawiających się Stron ustalą w razie potrzeby zakres i sposób stosowania postanowień poprzedniego ustępu.

Ugovornice na čijoj teritoriji preduzeće ima svoje sedište;

c) brodska posada obuhvaćena je socijalnim osiguranjem one Strane Ugovornice pod čijom zastavom plovi.

(3) Centralni organi Strana Ugovornica mogu da odrede druge izuzetke, a isto tako da se sporazume da izuzetci predviđeni u prethodnom stavu ne budu primenjivani uopšte ili u pojedinim slučajevima.

Član 4

(1) Pri određivanju prava na davanja uzimaju se u obzir periodi zaposlenja (osiguranja) i periodi koji se izjednačuju sa periodima zaposlenja (osiguranja) provedeni na teritoriji obeju Strana Ugovornica. Ako je priznavanje davanja uslovljeno provedenjem izvesnog perioda na određenom poslu uzimaju se u obzir periodi provedeni na takvom poslu na teritoriji obeju Strana Ugovornica.

(2) Ako se prema pravnim propisima jedne Strane Ugovornice uzimaju u obzir periodi zaposlenja (osiguranja) na teritoriji treće države kao na sopstvenoj teritoriji, druga Strana Ugovornica će pri utvrđivanju prava uzimati u obzir i te periode. U tom slučaju uračunavanje vremena zaposlenja (osiguranja) u trećoj državi sa kojom je jedna od Strana Ugovornica zaključila Konvenciju o socijalnom osiguranju neće uticati na određivanje visine penzije.

(3) Davanja iz socijalnog osiguranja jedne Strane Ugovornice, koja pripadaju građanima te Strane na osnovu perioda zaposlenja (osiguranja) i perioda izjednačenih sa zaposlenjem (osiguranjem), provedenih na području treće države, ne pripadaju građanima druge Strane Ugovornice.

Član 5

(1) Ako pravni propisi jedne od Strana Ugovornice uslovljavaju sticanje, održavanje, ponovno dobijanje ili korišćenje davanja boravkom na svojoj teritoriji taj uslov neće biti primenjivan na građane Strana Ugovornica sve dok borave na teritoriji druge Strane Ugovornice.

(2) Davanja iz socijalnog osiguranja jedne od Strana Ugovornice biće dodeljivana građanima druge Strane Ugovornice, nastanjenim u trećoj državi pod istim uslovima i u istim razmerama kao i sopstvenim građanima nastanjenim u trećoj državi.

Član 6

(1) Pravni propisi jedne Strane Ugovornice prema kojima se davanja smanjuju ili obustavljaju za vreme za koje ovlašćeno lice prima druga davanja, zaradjuje ili ima sredstva za izdržavanje iz drugih izvora, primenjivaće se i tada kada se radi o takvim primanjima, zaradjivanju odnosno posedovanju sredstva za izdržavanje na području druge Strane Ugovornice.

(2) Centralni organi Strana Ugovornica će, ukoliko je potrebno, odrediti okvire i način primenjivanja odredbi prethodnog stava.

CZĘŚĆ II

POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ 1

Ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa

Artykuł 7

Świadczenia rzeczowe z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa przyznaje według własnych przepisów i na swój rachunek organ tej Umawiającej się Strony, na obszarze której uprawniona osoba (pracownik, rencista, członek rodziny) przebywa. Stosuje się to również do osób wymienionych w artykule 3 ustęp 2, z wyjątkiem pracowników dyplomatycznych i konsularnych. Umawiające się Strony mogą uzgodnić, że postanowienia niniejszego artykułu będą się stosowały również do pracowników dyplomatycznych i konsularnych.

Artykuł 8

(1) Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa przyznaje w myśl własnych przepisów i na swój rachunek organ tej Umawiającej się Strony, w którym pracownik był ubezpieczony w czasie powstania prawa do świadczeń.

(2) Jeżeli uprawniona osoba przebywa w czasie pobierania świadczenia w myśl postanowień poprzedniego ustępu na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, organ zobowiązany do udzielania świadczenia może zlecić wypłacanie świadczenia organowi drugiej Umawiającej się Strony. Organ, który w ten sposób wypłacił świadczenia, otrzymuje zwrot wypłaconych świadczeń od organu zobowiązanego do udzielania świadczenia.

ROZDZIAŁ 2

Ubezpieczenia rentowe.

Artykuł 9

(1) Organ ubezpieczenia rentowego każdej Umawiającej się Strony ustala według własnych przepisów prawnych i z uwzględnieniem postanowień artykułu 4, czy osoba spełnia warunki do uzyskania prawa do świadczeń.

(2) Jeżeli w myśl poprzedniego ustępu warunki do świadczeń są spełnione według przepisów prawnych obu Umawiających się Stron, organ ubezpieczenia rentowego każdej Umawiającej się Strony ustala według własnych przepisów wysokość renty wraz ze wszystkimi dodatkami i podwyżkami, tak jakby łączny okres zatrudnienia (ubezpieczenia) na obszarze obu Umawiających się Stron został przebyty całkowicie według prawnych przepisów tego organu. Z tak obliczonej renty organ ubezpieczenia rentowego każdej Umawiającej się Strony wypłaca część świadczenia, odpowiadającą stosunkowi okresu zatrudnienia (ubezpieczenia), przebytego na obszarze danej Strony, do łącznego okresu zatrudnienia (ubezpieczenia), przebytego na obszarze obu Umawiających się Stron.

(3) Jeżeli okres zatrudnienia (ubezpieczenia) na obszarze jednej Umawiającej się Strony wynosi mniej niż 6 miesięcy, nie istnieje prawo do świadczeń od organu ubezpieczenia tej Strony. Organ ubezpieczenia rentowego drugiej Umawiającej się Strony, od którego renta przysługuje, nie zmniejsza świadczenia w myśl postanowień poprzedniego ustępu.

(4) W razie śmierci rencisty, pobierającego świadczenia częściowe w myśl postanowień ustępu 2, oraz w razie śmierci

DEO II

POSEBNE ODREDBE

GLAVA PRVA

Osiguranje u slučaju bolesti i materinstva

Član 7

Davanje u naturi iz osiguranja u slučaju bolesti i materinstva određuje prema sopstvenim propisima i na svoj teret organ one Strane Ugovornice na čijoj teritoriji ovlašćeno lice (radnik, penzioner, član porodice) boravi. To se primenjuje i na lica pomenuta u članu 3 stav 2 izuzimajući diplomatske i konzularne službenike.

Strane Ugovornice mogu se sporazumeti da se odredbe ovoga člana primenjuju i na diplomatske i konzularne službenike.

Član 8

(1) Novčana davanja iz osiguranja u slučaju bolesti i porodjaja priznaje prema svojim propisima i na svoj teret organ one Strane Ugovornice kod koga je radnik bio osiguran u vreme kada je stekao pravo na to davanje.

(2) Ako ovlašćeno lice boravi, za vreme dobijanja novčanih davanja u smislu određaba prethodnog stava, na teritoriji druge Strane Ugovornice, organ obavezan na davanje može poveriti isplatu organu druge Strane Ugovornice. Organ, koji na taj način bude izvršio isplatu, dobija protuvrednost od organa koji je bio obavezan da izvrši isplatu davanja.

GLAVA DRUGA

Penziono osiguranje

Član 9

(1) Organ osiguranja svake od Strana Ugovornica određuje prema svojim pravnim propisima i uzimajući u obzir odredbe člana 4, da li lice ispunjava uslove za korišćenje prava na davanja.

(2) Ako su u duhu prethodnog stava uslovi za davanje ispunjeni prema pravnim propisima obe Strane Ugovornice, odgovarajući organ osiguranja svake od Strana Ugovornica određuje prema svojim propisima visinu penzije zajedno sa svim dodacima i povišicama tako kao da je ukupni period zaposlenja (osiguranja) na teritoriji obe Strane Ugovornice navršen isključivo prema pravnim propisima tog organa. Od tako obračunate penzije organ osiguranja svake od Strana Ugovornica isplaćuje deo davanja koji srazmerno odgovara vremenu zaposlenja (osiguranja) provedenom na teritorij odnosne Strane i ukupnom vremenu zaposlenja (osiguranja) provedenom na teritoriji obeju Strana Ugovornica.

(3) Ako period zaposlenja (osiguranja) na teritoriji jedne Strane Ugovornice iznosi manje od 6 meseci ne postoji pravo na davanja od organa socijalnog osiguranja te Strane Ugovornice. Organ osiguranja druge Strane Ugovornice koji duguje davanje neće vršiti smanjivanje svoga davanja u smislu prethodnog stava.

(4) U slučaju smrti penzionera koji prima penziju u delovima prema odredbama stava 2 i u slučaju smrti člana njegove

członka jego rodziny zasilek pogrzebowy przysługuje w całości od organu ubezpieczenia społecznego tej Umawiającej się Strony, na której obszarze odbył się pogrzeb.

(5) Centralne Organy Umawiających się Stron, o ile uznają, że pojęcia inwalidztwa są co do istoty rzeczy zgodne według przepisów obu Umawiających się Stron, mogą ustalić, że rozstrzygnięcie właściwego organu lub sądu jednej Umawiającej się Strony o tym, czy inwalidztwo istnieje lub nie istnieje, jest wiążące dla właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony. W takim przypadku właściwym dla rozstrzygnięcia o inwalidztwie będzie organ (sąd) tej Umawiającej się Strony, na której obszarze uprawniona osoba przebywa.

Artykuł 10

(1) Jeżeli uprawniona osoba spełnia warunki do świadczeń według przepisów prawnych tylko jednej Umawiającej się Strony, organ ubezpieczenia rentowego tej Strony przyznaje część świadczeń ustalonych w myśl postanowień artykułu 9 niniejszej Umowy. Jednakże częściowe świadczenia nie mogą być w tym przypadku niższe od świadczeń, jakie przysługiwałyby w myśl wewnętrznych przepisów, bez uwzględnienia okresów zatrudnienia (ubezpieczenia) na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

(2) Jeżeli zostaną spełnione warunki do świadczeń również w myśl przepisów prawnych drugiej Umawiającej się Strony, nastąpi ponowne ustalenie świadczeń przez organy ubezpieczenia rentowego obu Umawiających się Stron w myśl artykułu 9 niniejszej Umowy, z uwzględnieniem okresów zatrudnienia (ubezpieczenia), przebytych po przyznaniu świadczenia w myśl poprzedniego ustępu.

(3) Uprawnienia do świadczeń, nabyte z tytułu ubezpieczenia na obszarze jednej Umawiającej się Strony, nie wygasają w czasie pobierania renty starczej lub inwalidzkiej w myśl ustępu 1 od organu ubezpieczenia rentowego drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 11

(1) Postanowienia artykułu 9 i 10 niniejszej Umowy stosuje się także w przypadku, gdy inwalidztwo lub śmierć pracownika są następstwem wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej. Jednakże podwyższenie renty lub część renty, która w tym przypadku przewyższa rentę z tytułu inwalidztwa z innych przyczyn, niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa, przyznaje i wypłaca organ ubezpieczenia rentowego tej Umawiającej się Strony, na której obszarze wypadek się zdarzył lub pracownik nabawił się choroby zawodowej.

(2) Jeżeli pracownik był narażony na chorobę zawodową w czasie zatrudnienia na obszarze tylko jednej Umawiającej się Strony, świadczenia z tego tytułu przyznaje w myśl postanowień poprzedniego ustępu organ ubezpieczenia rentowego tej Strony. Jeżeli pracownik był narażony na chorobę zawodową w czasie zatrudnienia na obszarze obu Umawiających się Stron, świadczenia z tego tytułu przyznaje w myśl poprzedniego ustępu organ ubezpieczenia rentowego tej Umawiającej się Strony, na której obszarze pracownik był zatrudniony ostatnio.

(3) Jeżeli uprawniona osoba, pobierająca świadczenia z tytułu wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej od organu ubezpieczenia rentowego jednej Umawiającej się Strony ulegnie wypadkowi lub nabawi się choroby zawodowej w czasie zatrudnienia na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, organ ubezpieczenia rentowego tej drugiej Umawiającej się Strony rozstrzygnie o uprawnieniach tej osoby według swoich przepisów prawnych, uwzględniając poprzedni wypadek lub poprzednią chorobę zawodową. Stosuje się to również w przypadku pogorszenia się stanu zdrowia uprawnionej osoby w następstwie wykonywania zatrudnienia na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

porodice pomoc za pogrzeb u celini daje organ socjalnog osiguranja one Strane Ugovornice na čijoj je teritoriji pogreb obavljen.

(5) Centralni organi Strana Ugovornica mogu, ukoliko ustanove da je pojam invalidnosti kod obeju Strana Ugovornica u osnovi isti, odrediti da rešenje nadležnog organa ili suda jedne Strane Ugovornice o tome da li postoji ili ne postoji invalidnost, bude obavezno za nadležne organe druge Strane Ugovornice. U tom slučaju o invalidnosti rešava nadležni organ (sud) one Strane Ugovornice, na čijoj teritoriji prebiva ovlašteno lice.

Član 10

(1) Ako ovlašteno lice ispunjava uslove za davanja prema pravnim propisima samo jedne od Strana Ugovornica, organ socijalnog osiguranja te Strane priznaje deo davanja utvrdjenih u smislu odredaba člana 9 ove Konvencije. Ipak delimična davanja ne mogu biti u tom slučaju niža od davanja koja bi pripadala u smislu unutarnjih propisa bez uzimanja u obzir perioda zaposlenja (osiguranja) na području druge Strane Ugovornice.

(2) Kad budu ispunjeni uslovi za davanje i po pravnim propisima druge Strane Ugovornice, biće ponovo ustanovljena davanja od strane organa socijalnog osiguranja obeju Strana Ugovornica u smislu člana 9 ove Konvencije, uzevši u obzir periode zaposlenja (osiguranja), provedene nakon priznanja davanja u smislu prethodnog stava.

(3) Pravo na davanje stečeno u osiguranju jedne Strane Ugovornice ne gasi se za vreme dobijanja starosne ili invalidske penzije u smislu stava 1 od organa osiguranja druge Strane Ugovornice.

Član 11

(1) Odredbe članova 9 i 10 ove Konvencije primenjuju se i u slučaju kada je invalidnost ili smrt radnika posledica nesretnog slučaja na poslu ili profesionalne bolesti. Ipak povišenje penzije ili dela penzije koje u tom slučaju premašuje penziju s naslova invalidnosti iz drugih uzroka nego što je nesretni slučaj na poslu ili profesionalna bolest, priznaje i isplaćuje organ socijalnog osiguranja one Strane Ugovornice na čijoj teritoriji se dogodio nesretni slučaj ili je radnik dobio profesionalnu bolest.

(2) Ako je radnik bio izvrnut profesionalnoj bolesti za vreme uposlenja na području samo jedne Strane Ugovornice, davanje po tome osnovu priznaje u smislu odredaba predjašnjeg stava organ socijalnog osiguranja ove Strane. Ako je radnik bio izvrnut profesionalnoj bolesti za vreme uposlenja na području obeju Strana Ugovornica, davanje po tome osnovu priznaje u smislu prethodnog stava organ socijalnog osiguranja one Strane Ugovornice, na čijem području je radnik bio poslednji put zaposlen.

(3) Ako ovlašteno lice, koje prima penziju zbog nesretnog slučaja na poslu ili profesionalne bolesti od organa osiguranja jedne od Strana Ugovornica doživi nesreću ili profesionalnu bolest za vreme zaposlenja na teritoriji druge Strane Ugovornice, organ osiguranja te druge Strane odlučuje o pravima tog lica prema svojim propisima, uzimajući u obzir prethodnu nesreću ili prethodnu profesionalnu bolest. To isto važi u slučaju pogoršanja zdravstvenog stanja oblašćenog lica, koje nastupi usled rada na području druge Strane Ugovornice.

ROZDZIAŁ 3

Zasiłki (świadczenia) rodzinne

Artykuł 12

Zasiłki (świadczenia) rodzinne będą wypłacane przez zobowiązany organ ubezpieczenia jednej Umawiającej się Strony również wtedy, gdy członkowie rodziny, na których zasiłki (świadczenia) rodzinne przysługują, przebywają na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 13

Zasiłki (świadczenia) rodzinne na członków rodziny, przebywających na obszarze państwa trzeciego, będą wypłacane przez organ ubezpieczenia każdej z Umawiających się Stron na tych samych warunkach i w takim samym rozmiarze, jak własnym obywatelom, których członkowie rodziny przebywają w tym trzecim państwie.

CZĘŚĆ III

POSTANOWIENIA OGÓLNE, PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 14

Wniosek o przyznanie świadczeń w myśl niniejszej Umowy może być zgłoszony do organu ubezpieczenia społecznego jednej lub drugiej Umawiającej się Strony. Organ Umawiającej się Strony, do którego wniosek został zgłoszony, zakomunikuje o tym organowi drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 15

(1) Właściwe organy Umawiających się Stron będą sobie wzajemnie udzielać bezpłatnie pomocy, potrzebnej przy wykonywaniu niniejszej Umowy.

(2) Urzędowi konsularnym (wydziałom konsularnym przedstawicielstw dyplomatycznych) jednej Umawiającej się Strony przysługuje prawo zastępowania bez pełnomocnictwa swych obywateli i organów swojego Państwa przed organami (sądami) drugiej Umawiającej się Strony we wszystkich sprawach, wynikających z niniejszej Umowy. Nie narusza to wewnętrznych przepisów prawnych każdej z Umawiających się Stron, według których wymagane jest zastępstwo przez adwokata lub przez inną osobę.

Artykuł 16

Właściwe organy Umawiających się Stron będą przy wykonywaniu niniejszej Umowy porozumiewać się bezpośrednio.

Artykuł 17

(1) Dokumentacja, nie wyłączając wyników badań lekarskich, wydana przez właściwe organy jednej Umawiającej się Strony jest ważna przy wykonywaniu niniejszej Umowy dla organów drugiej Umawiającej się Strony. Centralne organy Umawiających się Stron mogą ustalić, w jaki sposób dokumentacja przewidziana w przepisach prawnych jednej Umawiającej się Strony może być zastąpiona zaświadczeniem właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony.

(2) Dokumenty, podania, skargi i inne pisma, składane w wykonaniu niniejszej Umowy, mogą być napisane w urzędowym języku jednej lub drugiej Umawiającej się Strony i są zwolnione od wszelkich opłat i legalizacji.

GLAVA TREĆA

Porodični dodaci (davanja)

Član 12

Porodične dodatke (davanja) plaća organ osiguranja Strane Ugovornice obavezan na davanja i u slučaju kada članovi porodice, za koje pripadaju porodični dodaci (davanja), prebivaju na području druge Strane Ugovornice.

Član 13

Porodični dodaci (davanja) za članove porodice, koji borave na području treće države, plaća nadležni organ osiguranja svake od Strana Ugovornica pod istim uslovima i u istom razmeru, kao i sopstvenim građanima, čiji članovi porodice borave u toj trećoj državi.

DEO III

OPŠTE, PRELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Član 14

Predlog za dodeljivanje davanja iz socijalnog osiguranja može se podneti organu osiguranja jedne ili druge Strane Ugovornice. Organ Strane Ugovornice kojoj je podnet predlog obavestiće odmah o tome organ druge Strane Ugovornice.

Član 15

(1) Nadležni organi Strana Ugovornica će jedan drugom besplatno ukazivati potrebnu pomoć pri izvršavanju ove Konvencije.

(2) Konzularna predstavništva (konzularna odeljenja u diplomatskim predstavništvima) jedne Strane Ugovornice imaju pravo da i bez punomoći zastupaju svoje građane kao i organe svoje države pred organima (sudovima) druge Strane Ugovornice u svima pitanjima koja proističu iz ove Konvencije. To ne narušava unutrašnje pravne propise svake od Strana Ugovornica, prema kojima se zahteva zastupanje od strane advokata ili drugog lica.

Član 16

Odgovarajući organi Strana Ugovornica sporazumevaće se neposredno pri izvršavanju ove Konvencije.

Član 17

(1) Dokumentacija, neizuzimajući lekarske nalaze, izdata od odgovarajućih organa jedne Strane Ugovornice punovažna je pri izvršavanju ove Konvencije za organe druge Strane Ugovornice. Centralni organi Strana Ugovornica mogu da odrede na koji način dokumentacija, predviđena u pravnim propisima jedne Strane Ugovornice može da bude zamjenjena potvrdom odgovarajućeg organa druge Strane Ugovornice.

(2) Dokumenta, molbe, žalbe i drugi podnesci koji se koriste u izvršavanju ove Konvencije mogu da budu napisani službenim jezikom jedne ili druge Strane Ugovornice i oslobođeni su svih taksa i legalizacije.

(3) Podania, skargi, środki prawne i inne pisma w sprawach objętych niniejszą Umową, które powinny być wniesione w określonym terminie do organu (sądu) jednej Umawiającej się Strony, będą uważane za wniesione w terminie, jeżeli zostały wniesione w tym terminie do organu (sądu) drugiej Umawiającej się Strony. W tym przypadku pisma te powinny być przekazane bezzwłocznie właściwemu organowi (sądowi) drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 18

Przekazy pieniężne z tytułu świadczeń będą dokonywane na obszar drugiej Umawiającej się Strony zgodnie z postanowieniami porozumień o płatnościach niehandlowych, obowiązujących pomiędzy obu Umawiającymi się Stronami w dacie przekazu.

Artykuł 19

(1) Centralne organy Umawiających się Stron mogą zawierać porozumienia potrzebne dla wykonywania niniejszej Umowy.

(2) Wymienione organy będą sobie wzajemnie komunikować zmiany, jakie zaszły w wewnętrznych przepisach prawnych, wymienionych w artykule 1 niniejszej Umowy.

(3) Wszelkie trudności i różnice zdań, jakie powstałyby przy wykonywaniu niniejszej Umowy, będą regulowane w drodze porozumienia pomiędzy centralnymi organami Umawiających się Stron.

(4) Umawiające się Strony będą się wzajemnie powiadamiać, które organy każdej z Umawiających się Stron są centralnymi organami w rozumieniu niniejszej Umowy, powołanymi do jej wykonywania.

Artykuł 20

(1) Przy stosowaniu postanowień niniejszej Umowy będą uwzględniane również okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) i okresy zrównane z zatrudnieniem (ubezpieczeniem), przebyte przed wejściem w życie Umowy.

(2) Postanowienia niniejszej Umowy będą zastosowane na wniosek uprawnionej osoby lub właściwego organu ubezpieczenia rentowego również w tych przypadkach, w których przed wejściem w życie Umowy renta nie została przyznana z braku wymaganego okresu zatrudnienia (ubezpieczenia).

(3) Renty przyznane przed wejściem w życie niniejszej Umowy będą ponownie rozpatrzone na wniosek uprawnionej osoby lub właściwego organu w celu ustalenia prawa do świadczeń w myśl postanowień niniejszej Umowy.

(4) Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w myśl ust. 2 i 3 powinien być zgłoszony w terminie trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Świadczenia przyznane w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy przysługują najwcześniej od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 21

Umowa niniejsza nie dotyczy członków sił zbrojnych, inwalidów wojennych i wojskowych, uczestników ruchu partyzanckiego i podziemnego w czasie drugiej wojny światowej oraz ofiar terroru faszystowskiego. Sprawę świadczeń dla tych osób i członków ich rodzin reguluje Protokół Dodatkowy do niniejszej Umowy, który stanowi integralną jej część.

Artykuł 22

Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w pierwszym dniu miesiąca, następującego po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych, która odbędzie się w Belgradzie.

(3) Molbe, žalbe, pravna akta i drugi podnesci po pitanjima obuhvaćenim ovom Konvencijom, koji treba da budu predati do određenog termina organu (sudu) jedne Strane Ugovornice biće smatrani kao podneti na vreme ako budu do tog termina podneti organu (sudu) druge Strane Ugovornice. U tom slučaju te podneske treba neodložno poslati odgovarajućem organu (sudu) druge Strane Ugovornice.

Član 18

Doznake novčanih davanja na teritoriju druge Strane Ugovornice višice se prema odredbama Sporazuma o nerobnim plaćanjima koji bude na snazi između Strana Ugovornica u vreme doznake.

Član 19

(1) Centralni organi Strana Ugovornica mogu zaključivati sporazume potrebne za izvršenje ove Konvencije.

(2) Pomenuti organi će se uzajamno izveštavati o promenama do kojih bude došlo u unutrašnjim pravnim propisima pomenutim u članu 1 ove Konvencije.

(3) Sve teškoće i razlike u mišljenjima do kojih bi moglo da dodje pri izvršavanju ove Konvencije biće regulisane putem sporazuma između centralnih organa Strana Ugovornica.

(4) Strane Ugovornice će jedna drugu obaveštavati o tome koji organi su centralni organi u smislu ove Konvencije nadležni za njezino izvršavanje.

Član 20

(1) Pri primeni odredaba ove Konvencije uzimaće se u obzir i periodi zaposlenja (osiguranja), kao i periodi izjednačeni sa zaposlenjem (osiguranjem), navršeni pre stupanja Konvencije na snagu.

(2) Odredbe ove Konvencije će biti primenjivane na predlog ovlašćenog lica ili nadležnog organa osiguranja i u onim slučajevima u kojima pre stupanja Konvencije na snagu penzija nije priznata zbog nedostatka traženog perioda zaposlenja (osiguranja).

(3) Penzije koje su priznate pre stupanja na snagu ove Konvencije biće revidirane na predlog ovlašćenog lica ili odgovarajućeg organa u cilju ponovnog određivanja prava na davanja prema odredbama ove Konvencije.

(4) Predlog za reviziju u smislu stava 2 i 3, mora biti podnet u roku od 3 godine od dna stupanja na snagu ove Konvencije. Davanja priznata posle revizije pripadaju najranije od stupanja na snagu ove Konvencije.

Član 21

Ova Konvencija ne odnosi se na pripadnike oružanih snaga, ratne i vojne invalide, učesnike partizanskog i ilegalnog pokreta za vreme Drugog svetskog rata i žrtve fašističkog terora. Pitanje davanja ovim licima i članovima njihovih porodica reguliše Dodatni protokol ovoj Konvenciji, koji sačinjava njen sastavni deo.

Član 22

Ova Konvencija podleže ratifikaciji i stupa na snagu prvog dana meseca koji sledi nakon razmene ratifikacionih dokumenata, koja će se obaviti u Beogradu.

Artykuł 23

(1) Umowa niniejsza została zawarta na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron, nie później jednak niż na sześć miesięcy przed upływem danego roku kalendarzowego i traci swą moc obowiązującą z końcem tego roku.

(2) W razie wypowiedzenia niniejszej Umowy jej postanowienia, jak też postanowienia porozumień dodatkowych będą stosowane nadal do uzyskanych już praw.

(3) W przypadkach, w których uzyskane zostały okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) na obszarze obu Umawiających się Stron, a prawo do świadczeń nie powstało przed dniem upływu ważności niniejszej Umowy, dalsze zachowanie uprawnień do świadczeń z tego tytułu regulowane będzie wewnętrznymi przepisami prawnymi każdej z Umawiających się Stron.

Umowę niniejszą sporządzono w Warszawie dnia 16 stycznia 1958 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i serbskochorwackim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Na dowód czego wyżej wymienieni pełnomocnicy podpisali niniejszą Umowę i zaopatrzyli ją pieczęciami.

W imieniu
Rządu Polskiej
Rzeczypospolitej Ludowej
(—) S. Zawadzki

W imieniu
Rządu Federacyjnej Ludowej
Republiki Jugosławii
(—) M. Markowicz

PROTOKÓŁ DODATKOWY

Przy podpisywaniu Umowy o ubezpieczeniu społecznym między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Federacyjnej Ludowej Republiki Jugosławii Umawiające się Strony ożywione troską zapewnienia swoim obywatelom możliwości korzystania także z innych świadczeń, niż z ubezpieczenia społecznego, uzgodniły, co następuje:

Artykuł I

(1) Postanowienia artykułów 5 i 18 Umowy o ubezpieczeniu społecznym stosuje się odpowiednio do świadczeń dla osób wymienionych w artykule 21 tej Umowy.

(2) Uzyskanie obywatelstwa drugiej Umawiającej się Strony nie powoduje utraty prawa do świadczeń, przysługujących na podstawie szczególnych przepisów poza ubezpieczeniem społecznym osobom wymienionym w artykule 21 Umowy o ubezpieczeniu społecznym.

(3) Jeżeli świadczenia, o których mowa w poprzednim ustępie, nie zostały przyznane lub ich wypłata została wstrzymana z powodu zamieszkania uprawnionej osoby na obszarze drugiej Umawiającej się Strony albo z powodu uzyskania obywatelstwa tej Strony, nastąpi ponowne rozpatrzenie uprawnień zainteresowanych osób na ich wnioski lub na wniosek właściwego organu Umawiającej się Strony, której obywatelem jest uprawniona osoba. Wniosek powinien być zgłoszony w terminie trzech lat od dnia wejścia w życie Umowy o ubezpieczeniu społecznym. Świadczenia przyznane w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy przysługują najwcześniej od dnia wejścia w życie wymienionej Umowy.

Artykuł II

Osoby pobierające od organu jednej Umawiającej się Strony świadczenia, o których mowa w artykule I niniejszego Protokołu, otrzymują w czasie pobytu na obszarze drugiej Umawiającej się Strony potrzebną opiekę prewencyjną i leczniczą od właściwych organów tej Strony, na tych samych warunkach i w takim samym zakresie jak własni obywatele,

Član 23

(1) Ova Konvencija zaključena je na neodređeno vreme. Svaka Strana Ugovornica može je otkazati, ali najmanje 6 meseci pre isteka kalendarske godine i ona tada gubi važnost krajem te kalendarske godine.

(2) U slučaju otkazivanja ove Konvencije njene odredbe kao i odredbe naknadnih sporazuma biće i dalje primenjivane za već stečena prava.

(3) U slučaju kada su periodi zaposlenja (osiguranja) navršeni na teritoriji obe Strane Ugovornice, a pravo na davanje nije nastalo pre dana prestanka važnosti ove Konvencije, dalje očuvanje prava na davanje po tome osnovu biće regulisano unutrašnjim propisima svake Strane Ugovornice.

Ova Konvencija sačinjena je u Varšavi 16 januara 1958 godine u dva originala, svaki po poljskom i srpsko-hrvatskom jeziku pri čemu su oba teksta podjednako punovažna.

Kao dokaz tome gore pomenuti opunomoćenici su potpisali ovu Konvenciju i stavili pečate.

U ime Vlade
Narodne Republike Poljske
(—) S. Zawadzki

U ime Vlade
Federativne Narodne Republike
Jugoslavije
(—) M. Marković

DODATNI PROTOKOL

Pri potpisivanju Konvencije o socijalnom osiguranju između Vlade Narodne Republike Poljske i Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije Strane Ugovornice su se, nadahnute brigom da svojim građanima obezbede mogućnost da koriste i druga davanja, a ne samo iz socijalnog osiguranja, saglasile u sledećem:

Član I

(1) Odredbe članova 5 i 18 Konvencije o socijalnom osiguranju primenjuju se analogno i na davanja licima spomenutim u Članu 21 te Konvencije.

(2) Sticanje državljanstva druge Strane Ugovornice nema za posledicu gubitak prava na davanja, koja pripadaju na osnovu posebnih izvan socijalnog osiguranja licima spomenutim u članu 21 Konvencije o socijalnom osiguranju.

(3) Ako davanja o kojima je reč u prethodnom stavu nisu priznata ili je isplata obustavljena zbog boravka ovlašćenog lica na teritoriji druge Strane Ugovornice ili zbog dobijanja državljanstva te Strane, takvi slučajevi biće ponovo ispitani na predlog ovlašćenog lica ili odgovarajućih organa Strane Ugovornice čiji je građanin ovlašćeno lice. Predlog mora biti podnet u roku od 3 godine od stupanja na snagu Konvencije o socijalnom osiguranju. Davanja priznata posle ponovnog ispitivanja, pripadaju najranije od dana stupanja na snagu spomenute Konvencije.

Član II

Licima, koja primaju od organa jedne Strane Ugovornice davanja o kojima je reč u članu I ovog Protokola, biće ukazivana za vreme boravka na teritoriji druge Strane Ugovornice preventivna i terapijska lekarska pomoć od odgovarajućih organa ove Strane pod istim uslovima i u istom obimu kao i sopstvenim građanima ovlašćenim na takva davanja.

uprawnieni do takich świadczeń. Przy tym stosowane będą odpowiednio postanowienia artykułu 7 Umowy o ubezpieczeniu społecznym.

Protokół niniejszy sporządzono w Warszawie dnia 16 stycznia 1958 roku, w dwóch egzemplarzach każdy w językach polskim i serbskochorwackim, przy czym oba teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Pri tome će biti primenjivanje odgovarajuće odredbe člana 7 Konvencije o socijalnom osiguranju.

Ovaj Protokol sačinjen je u Varšavi 16 januara 1958 godine u dva originala, svaki na poljskom i srpsko-hrvatskom jeziku pri čemu su oba teksta jednako punovažna.

W imieniu
Rządu Polskiej
Rzeczypospolitej Ludowej
(—) S. Zawadzki

W imieniu
Rządu Federacyjnej Ludowej
Republiki Jugosławii
(—) M. Markowicz

U ime Vlade
Narodne Republike Poljske
(—) St. Zawadzki

U ime Vlade
Federativne Narodne Republike
Jugoslavije
(—) M. Marković

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 16 września 1958 roku.

L. S.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Minister Spraw Zagranicznych: w z. J. Winiewicz